

çocuklar dışında nüfusumuzun 4 620 490 erkeği, 8 725 871 kadını, toplam olarak 13 346 361 kişi henüz okuma-yazma bilmemektedir.

Ankara köylerinde kadınların % 73'ü, Aydın köylerinde % 69'u, Samsun köylerinde % 87'si, Ordu köylerinde % 90'ı, Urfa köylerinde % 97,5'i, Siirt Köylerinde ise % 97,9'u okuma-yazma bilmiyor.

Bundan başka, ilkokul çağında her 100 çocuktan 17'si, ortaokul çağında her 100 çocuktan 79'u, lise çağında her 100 çocuktan 94'ü, üniversite çağındaki her 100 gençten 95'i okula gidebilme olanağından yoksundur.

Batı bölgemizdeki illerimizin hemen hemen hepsi, % 100'ü okula kavuşmuşken, Doğu illerimizde oran henüz % 17 civarındadır. Bu az gelişmiş, henüz ilkel hayat yaşayan, kırsal alanlara dağılan bölge çocuklarının yetişmeleri ve başarıları Türkiye'deki ortalamanın pek çok gerilerinde yer almaktadır. Örneğin; 1969 yılında üniversite giriş sınavlarına 64 183 öğrenci katılmış, bunlardan ancak 13 bini sınavı kazanabilmiştir. Sınavı kazanan öğrencilerin % 63'ü İstanbul, Ankara, İzmir liselerini bitirmiş olan öğrencilerdir.

İşte bu illerimizde fazlasıyla branş öğretmeni, dersane, laboratuvar, araç ve gereç bulunmaktadır da ondan.

Aziz arkadaşlarım, halbuki, Doğu illerimiz liselerinde ve ortaokullarında laboratuvar, araç, gereç ve dersane yeterli olmadığı gibi, hiç bir branş öğretmeni de yoktur. Bütün temel bilim dersleri öğretmenleri yoktur. Türkçe, edebiyat, fizik, kimya, matematik ve yabancı dil dersleri tamamen boş geçmektedir.

İstanbul Çamlıca Kız Lisesinde haftada 22 saatlik biyoloji dersi için dört biyoloji öğretmeni bulunmaktadır. Doğu Anadolu illerindeki boş dersleri, meslekî bilgisi olmayan, pedagojik formasyondan yoksun olan mal müdürleri, hükümet tabipleri, maiyet memurları gibi memurlar doldurmaktadırlar. Ondandır da bu çocuklar aynı sınıfta ve aynı koşullar altında imtihan edilmektedirler. Bunlara yazıktır, bu çağ dışıdır, bu haksızlıktır, sosyal adalete, fırsat eşitliğine ters düşmektedir.

Bunu insanlık onuru ile, çağdaş uygarlık düzeyiyle bağdaştırmak olanak dışıdır. (C. H. P. sıralarından «Bravo» sesleri, alkışlar)

BAŞKAN — Sayın Erçelik, bir dakikanız kaldı.

HÜSEYİN ERÇELİK (Devamla) — Bu bir rastlantı, ya da sadece siyasal bir amaç da değildir. Bu gidiş, Adalet Partisi iktidarının üzerine oturttuğu sermaye-toprak rantçıları ve ticaret burjuvazisi gibi egemen sınıfların istediklerine, bir sosyo - ekonomik politikayla bütünlenmiş bir eğitim-öğretim uygulamasıdır.

Sonuç olarak, eğitim ve öğretim hakkı belirli zümrelerin başkaları için razı olabildiği oranda ve istedikleri biçimde verilen bir lütf olmaktan çıkarılmaktadır. Eğitim bütün insanlarda var olan yetenek ve potansiyel güçleri ortaya çıkarıp, geliştiren ve bunların toplumun genel ve ortak çıkarları yönünde kullanmasını sağlayan bir düzen yörüngesine girmektedir.

BAŞKAN — Sayın Erçelik, vaktiniz doldu, son cümlelerinizi söyleyin efendim.

HÜSEYİN ERÇELİK (Devamla) — Eğitim, bir süs, bir imtiyaz, bir baskı aracı olmaktan çıkarılmıyorsa, niteliğindeki değişikliklerin yönettiği biçim içinde bir üretim, bir emek değerlendirme ölçüsü olarak kabul edilmelidir.

Her bölgeye ve herkes için fırsat eşitliği sağlanmalı, halkçı, demokratik, özgürlükçü ve ayrıcalık gütmeyen; insanca, hakça bir eğitim düzeni getirilmeli ve uygulanmalıdır.

İşte bu nedenlerle Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak bu önergeye olumlu oy vereceğimizi arz ederim.

Hepinize derin saygılarımı sunarım. (C. H. P. sıralarından alkışlar.)

BAŞKAN — Teşekkür ederim Sayın Erçelik.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (İzmir) — Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN — Sayın Bakan söz mü istiyorsunuz?... Buyurun efendim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANI ALİ NAİLİ ERDEM (İzmir) — Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Urfa milletvekili Sayın Celâl Paydaş ve arkadaşları tarafından verilen araştırma önergesinin kabul edilmesi lâzımdır.

Gerçekten, Türkiye'nin fevkalâde önemli bir konusunu arkadaşlarımız araştırma konusu haline getirmek suretiyle, Meclis Başkanlığına tevdi etmişlerdir.

Böylece eğitim ve öğretimin, Türkiye'de fırsat eşitliğine uygun olarak, sosyal adaletin ölçüleri içerisinde yapılabildiği keyfiyeti bu araştırma sonucunda ortaya çıkmaktadır.